

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.

«___» _____ 20__ ж.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

ОТ 3218 «Өрт тактикасы» пәні

ОА 11 «Өрттер және апаттар» модулі

5В073100 – Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі
мамандығының студенттері үшін

Тау-кен факультеті
Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus) әзірленді:
аға оқытышы Жұмабеков М. Н.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының мәжілісінде
талқыланды

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Жолмағамбетов Н. Р « _____ » _____ 20__ ж.

Тау-кен факультетінің әдістемелік бюросымен мақұлданды

« _____ » _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төраға _____ « _____ » _____ 20__ ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат

Жұмабеков М. Н., аға оқытушы.

«Кеніштік аэрология мен еңбек қорғау» кафедрасы ҚарМТУ басты корпусында (Б.Бульвары, 56) орналасқан, 516 ауд., байланыс телефоны 565929 қос. 253

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабақ түрі					СӨЖ сағаттар саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			СӨЖ сағаттарының саны	Барлығы сағаттар саны			
			дәріс	практикалық сабақтар	зертханалық сабақтар					
6	3	5	15	30	-	45	90	45	135	Емтихан КЖ

Пән сипаттамасы

«Өрт тактикасы» пәні 5B073100 «Қоршаған ортаны қорғау және өмір тіршілігінің қауіпсіздігі» кәсіптік пәндердің таңдау бойынша компонентінің циклына кіреді.

Пәннің мақсаты

Өнеркәсіптік-тұрмыстық объектілерде өрт сөндіру құралдары, күштердің тактикалық мүмкіндіктері мен тәсілдері бойынша негіздемелік білімдерді қалыптастыру және өрт сөндіру кезінде заманға сай құралдарды зерттеу мен әр түрлі сатыларда өрт жою тәсілдерді қолдану бойынша оқушылардың дағдыларға ие болу «Өрт тактикасы» пәннің негізгі мақсаты болып табылады.

Пән міндеттері

Пәннің міндеттері мынадай:

– өнеркәсіптік-тұрмыстық объектілерде өрт сөндіру бойынша алынған білімдерді тәжірибеде пайдалану, материалдар мен заттардың өртке қарсы қасиеттері, өрт жою құралдар, күштердің тактикалық мүмкіндіктері мен өрт сөндіру тиімді схемаларды зерттеу.

Берілген пәнді оқу нәтижесінде студенттер міндетті:

– өнеркәсіптік-тұрмыстық объектілерде өрт болдырмау үшін шараларды әзірлеу мен іске асыру туралы;

– өнеркәсіптік-тұрмыстық объектілердің өрт ұйымдастырушылық және негізгі құқықтық сұрақтары туралы түсінікке ие болу;

– өрт қауіптілігін сипаттайтын заттар қасиеттері мен жанудың теориялық негізін білуге;

- өрттің пайда болу механизмі, өрт сөндурінің әдістері, өнімдер жануының

әсерінен адамдарды қорғау құралдары, өрт сөндірудің құралдары мен әдістері, өрт байланысы мен сигнализацияны істей білуге;

– арнайы және оқу әдебиетімен өз бетінше жұмыс жасау; өндірістің өрт қауіптілігің бағалау, ғимараттар мен құрылыстардың өртке төзімділігі бойынша, өнеркәсіптік-тұрмыстық объектілерді жобалау кезінде қауіпсіздігінің шараларың жасау практикалық дағдыларды меңгеруге.

Постреквизиттер

«Өрт тактикасы» пәнін оқу кезінде алынған білімдер келесі пәндерді «Еңбек қорғау», «Тіршілік әрекеттер қауіпсіздігінің ақпарат жүйелері», «Еңбек шарттары бойынша өндіріс объектілерді аттестациялау» меңгеру барысында қолданылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы (тақыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбек көлімділігі, с.				
	дәріс	практикалық саб.	зертханалық саб.	СОӨЖ	СӨЖ
1. Өрт тактикасының негізгі түсініктері мен құқықтық қамтамсыз етуі	1			4	4
2. Өрт және оның өркендеуі	1	4		4	4
3. Өрттің жіктелеуі	1			4	4
4. Жаңуды тоқтатуы	2	4		4	4
5. Өрт сөндіруді ұйымдастыруы	1	4		4	4
6. Өрт сөндіру кезінде күштер мен құралдарды енгізу және шоғырландыруы	2	4		4	4
7. Өрт сөндіру кезінде өртке қарсы бөлімшілердің жауынгерлік әрекеттері	1	3		4	4
8. Өртке қарсы бөлімшілер әрекеттерінің басқаруы	2	3		4	4
9. Ғимараттар мен құрылыстар найзағайдан қорғауы	1	4		5	5
10. Өртті автоматтық қондырғымен сөндіру	1	4		4	4
11. Өртке қарсы сигнализацияның жүйелері	1			4	4
БАРЛЫҒЫ:	15	30		45	45

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі

1. Өрт сөндіру тәсілдері мен құралдары.
2. Өрт кезінде адамдарды қауіпсіздікпен қамтамсыз етуі.
3. Әкімшілік ғимараттан қызметкерлердің эвакуациясы.
4. Өрт сөндіруді сумен қамтамсыз етуі.
5. Өртке қарсы бөлімшілердің тактикалық мүмкіндіктері.
6. Өртке қарсы машиналардың тактикалық мүмкіндіктерінің есептеуі.
7. Өрт салдарынан болған зиянды есептеуі.
8. Ғимараттар мен құрылыстарды найзағайдан қорғауы.

Курстық жобалардың тақырыбы

1. Өрт сөндіруінің алғашқы құралдарың есептеу мен талдау.
2. Қызметкерлерді әкімшілік ғимараттан эвакуациялау уақытың есептеу.
3. Қызметкерлерді кәсіпорынның ең алыс орналасқан цехтарынан эвакуациялау уақытың есептеу.
4. Ғимараттардың өртке төзімділігі мен жаңғыш материалдарды өрттенуден қорғау.
5. Ғимараттар мен құрылыстарды найзағайдан қорғау.
6. Ішкі мен сыртқы шаруашылық өртке қарсы су құбырларың есептеу.
7. Электрлі қондырғыларды өрттен сақтау.
8. Объектілердің өрт-жарылыс қауіптілігін бағалау.

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыбы

1. Өрт қауіпсіздікті құқықтық қамтамасыз етуі.
2. Қазақстан Республикасының өрт қауіпсіздік туралы заңдар мен нормативтік актілер.
3. Өрт сөндіру тактикасы- өрт қауіпсіздігінің құрамдас бөлігі.
4. Өрт түсінігі мен оған байланысты оқиғалар.
5. Өрт жіктелуі.
6. Өрт сөндіру туралы жалпы мәліметтер.
7. Өрттің негізгі параметрлері.
8. Өрт сөндіру әдістердің айырмашылығы мен физико-химиялық қасиеттері.
9. Өрт сөндіруді ұйымдастыруы.
10. Өрт кезінде күштер мен құралдарды еңгізу мен шоғырландыруы.
11. Өрт сөндіру кезінде өрт бөлімшілерінің жауынгерлік әрекеттері.
12. Жанудың теориялық негізі.
13. Қатты жаңғыш заттар мен материалдар.
14. Тез тұтанатын жанғыш заттар.
15. Заттар мен материалдардың өздігінен жанып кетуі.
16. Заттар мен материалдардың өрт қауіптілігі.
17. Өрт бойынша өндірісті тоқтау.
18. Өртке төзімділігі бойынша ғимараттар мен құрылыстардың жіктелуі.
19. Өнеркәсіптік және тұрмыстық объектілер жобалау кезінде есепке алынатын өртке қарсы шаралар.
20. Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігің қамтамас етуі.
21. Өрт сөндірудің әдістері.
22. Өрт сөндірудің алғашқы құралдары.
23. Өртке қарсы байланысы мен сигнализациясы.
24. Өрт сөндіру байланысының орталық пункті.
25. Бөлімдер байланысының пунктері.
26. Өрт сөндіру байланысының уақытша пунктері.
27. Өртке қарсы электрлі сигнализациясының автоматтық жүйесі.
28. Сплинкерлі және дренчерлі қондырғылар.
29. Өрт кезінде адамдар қауіпсіздігінің шаралары.

30. Өрт кезінде адамдардың өз бетімен қорғануы.
31. Адамдарды эвакуациялау және оның жолдары.
32. Эвакуациялаудың ұзақтылығын есептеу.
33. Өрт сөндіруді ұйымдастыру.
34. Өрт кезінде күштер мен құралдарды еңгізу мен шоғырландыру.
35. Өрт сөндіру кезінде өртке қарсы бөлімшілердің жауынгерлік әрекеттері.
36. Өртке қарсы бөлімшілердің жауынгерлік әрекеттерінің басқаруы.
37. Ғимараттар мен құрылыстарды найзағайдан қорғау.
38. Өртті автоматтық қондырғымен сөндіру.
39. Өрт сигнализацияның жүйелері.
40. Өрт сөндіру тәсілдері мен құралдары.
41. Қызметкерлерді кәсіпорынның әкімшілік ғимараттан эвакуациялау уақытын есептеу.
42. Өрт кезінде адамдарды қауіпсіздікпен қамтамасыз етуі.
43. Өрт сөндірудің сужабдықтауы.
44. Өртке қарсы бөлімшілердің тактикалық мүмкіндіктері.
45. Өртке қарсы машиналардың тактикалық мүмкіндіктерді есептеу.
46. Өрттің салдарынан болған зиянды есептеу.
47. Өрт сөндірудің алғашқы құралдарының есептеу мен талдауы.
48. Қызметкерлерді кәсіпорынның цехтарынан эвакуациялау уақытын есептеу.
49. Ғимараттар өртке төзімділігі мен жанғыш материалдарды өрттенуден қорғау.
50. Ішкі мен сыртқы шаруашылық өртке қарсы су құбырларының есептеуі.
51. Электрлі қондырғыларды өрттен сақтау.
52. Объектілердің өрт-жарылыс қауіптілігінің бағалауы.
53. Өрт сөндіру тактикасы, негізгі түсініктері.
54. Өрт және оның өркендеуі.
55. Өрттің жіктелуі.
56. Жануды тоқтату.
57. Өрт сөндіруді ұйымдастыру.
58. Өрт кезінде күштер мен құралдарды еңгізу және шоғырландыруы.
59. Өртке қарсы бөлімшілердің жауынгерлік әрекеттерінің басқаруы.
60. Өртке қарсы бөлімшілердің жауынгерлік аспектілері.
61. Адамдарды өрт кезінде эвакуациялау.
62. Эвакуациялау ұзақтылығының есептеуі.
63. Эвакуациялау жолдары мен кезеңдері.

Студенттердің білімін бағалау белгілері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылау (60% дейін) және қорытынды аттестаттау (емтихан) (40% дейін) бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіштерінің сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырма мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Дәріс конспектісін тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7]	7,14 апта	Ағымдағы	7,14 апта	15
Зертханалық жұмыстарды қорғау	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	1-14 апта	15
ОСӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7], дәріс конспектісі	1-14 апта	Ағымдағы	1-14 апта	10
СӨЖ	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	1-14 апта	Ағымдағы	1 – 14 апта	10
Аралық тексеру	Теориялық және практикалық материалдарды бекіту	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	2 қатынас сағаттары	Межелік	7,14 апта	10
Барлығы						60
Емтихан	Пән материалының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет тізімі	2 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Өрт тактикасы» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:

1 Сабаққа кешікпей келуді.

2 Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.

3 Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді.

4 Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.

5 Жіберілген практикалық және зертханалық сабақтар оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.

Негізгі әдебиеттер тізімі

1 Закон Республики Казахстан «О промышленной безопасности на опасных производственных объектах». 03.07.07. ж.

2 Правила пожарной безопасности в Республике Казахстан. Основные требования. ППБ РК 08-09, г. Алматы 1999 ж.

3 Яковенко Ю.Ф. Эксплуатация пожарной техники: справочник, М.:1991 г.

4 Пожаровзрывоопасность веществ и материалов и средства их тушения. Справочник. Химия, Москва.: 1990.

5 Пожарно профилактическая работа на промышленных предприятий. Под ред. Куценко Стройиздат, М.: 1990.

6 Баратов А.Н. Пожарная опасность. Пособие для ВТУЗов. М.: 1997.

7 Повзик Я.С. Пожарная тактика, Стройиздат, 1990.

Қосымша әдебиеттер тізімі

1 Пожарная опасность, взрывоопасность. М.: Химия. 1999г.

2 Плеханов В.И. Организация работы тыла на пожаре. М.:Стройиздат 1987г.

3 Гражданская оборона. Под ред. Е. Шубина. М.: «Просвещение», 1991г.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

ОТ 3218 «Өрт тактикасы» пәні

ОА 11 «Өрттер және апаттар» модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56